

НОВЕЛИ ЮРИСДИКЦІЇ (ПІДВІДОМЧОСТІ) КОРПОРАТИВНИХ СПОРІВ

У статті висвітлюються новели ГПК України, що визначають юрисдикцію господарських судів із розгляду корпоративних та пов'язаних із ними (квазікорпоративних) спорів, та наводиться їх класифікація. Також із посиланнями на окремі рішення Верховного Суду в статті надається оцінка змісту корпоративних прав, та уточнюються ознаки корпоративного спору. Особливий наголос зроблено на доведенні позиції щодо розширеного кола суб'єктів корпоративних відносин, наділених процесуальною дієздатністю, та розширеного тлумачення можливих справ у спорах, що виникають із корпоративних відносин.

Ключові слова: корпоративні права, корпоративний спір, підвідомчість, юрисдикція корпоративних спорів, корпоративні відносини, похідний позов, похідні вимоги, квазікорпоративні спори, суб'єкти корпоративних відносин.

**Юрно
Кирило Олександрович,**
адвокат-радник
Адвокатського об'єднання
«Юридична фірма «Аріо»
k.yukhno@ario.law

1. Вступ

Для реалізації судового захисту корпоративних прав важливе значення має визначення підвідомчості справ із розгляду корпоративних спорів. Як відомо, підвідомчість корпоративних спорів господарським судам була закріплена на законодавчому рівні наприкінці 2006 р. Відтоді запроваджено виключну підсудність справ, що виникають із корпоративних відносин, за місцезнаходженням господарського товариства, між учасниками якого виник спір.

До справ, що виникають із корпоративних відносин, були віднесені спори між господарським товариством та його учасником (засновником, акціонером), у тому числі учасником, який вибув, а також між учасниками (засновниками, акціонерами) господарських товариств, що пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності цього товариства, крім трудових спорів. Тим самим Законом № 483-V від 15 грудня 2006 р. були внесені зміни до Господарського кодексу України (далі – ГК України) та було визначено, що під **корпоративними відносинами** маються на увазі відносини, що виникають, змінюються та припиняються щодо корпоративних прав (ч. 3 ст. 167 ГК України).

Епохальна судова реформа, що призвела до змін Господарського процесуального кодексу в редакції Закону

№ 2147-VIII від 3 жовтня 2017 р. (далі – ГПК України) (Господарський процесуальний кодекс України, 1991), призвела до змін векторів захисту корпоративних прав. Ці перетворення почалися із самого головного – підходів до визначення юрисдикції корпоративних спорів.

З одного боку, визначення юрисдикції корпоративних спорів важливе з огляду на поєднання публічних та приватних інтересів у господарських товариствах, проблеми правового забезпечення та оптимального співвідношення яких досліджені в монографії О.М. Вінник (Вінник, 2003). Як відомо, корпоративні спори дуже часто стосуються дій суб'єктів владних повноважень у сфері публічно-правових відносин щодо проведення державної реєстрації змін до установчих документів, внесення інших відомостей про юридичну особу до державного реєстру, а тому для ефективного захисту корпоративних прав необхідно чітко розуміти, який суд (адміністративний, господарський чи загальний) має розглядати позов про захист корпоративних прав. З іншого боку, суб'єктний склад учасників корпоративних спорів, до якого належать як юридичні, так і фізичні особи, теж впливав на неоднозначне розуміння належної судової юрисдикції для розгляду таких спорів.

Проблеми юрисдикції корпоративних спорів досліджували М.К. Богуш (Богуш, 2017), О.О. Кот (Кот, 2017), І.В. Лукач (Лукач, 2016), І.В. Спасибо-Фатєєва (Спасибо-Фатєєва, 2009) та інші вітчизняні науковці, однак динамічний розвиток корпоративного права, набрання чинності наприкінці 2017 року новими процесуальними кодексами зумовлює необхідність продовжити дослідження цієї теми та зовнова переосмислити юрисдикцію корпоративних спорів.

Завданням статті є дослідження юрисдикції розгляду корпоративних спорів господарськими судами в умовах існування нової редакції ГПК та виокремлення дотичних практичних проблем.

2. Законодавче визначення корпоративних прав

Визначення терміну «*корпоративні права*» залишається незмінним із часу прийняття ГК України у 2003 році: корпоративні права – це права особи, частка якої визначається в статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами (ч. 1 ст. 167 ГК України).

Під господарськими організаціями ст. 55 ГК України визначає юридичні особи, створені відповідно до ЦК України, а також державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до ГК України, та інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку.

3. Порівняльна характеристика юрисдикції за ГПК України в старій та новій редакціях

Якщо порівняти новий ГПК України та його попередню редакцію в частині правил розгляду корпоративних спорів, то можна деякі зміни.

Перш за все, в новій редакції ГПК України під час визначення кола справ у спорах, що виникають із корпоративних відносин, наведено невиключний пе-

релік можливих справ, про що свідчить словосполучення «*в тому числі*». Господарські суди розглядають справи в спорах, що виникають із корпоративних відносин, у тому числі в спорах між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи або між юридичною особою та її учасником (засновником, акціонером, членом), у тому числі учасником, який вибув, пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням або припиненням діяльності такої юридичної особи, крім трудових спорів (п. 3 ч. 1 ст. 20 ГПК України). Що це означає? Це означає, що в доповнення до «традиційних» справ із розгляду спорів між учасниками юридичної особи або між учасниками та самою юридичною особою до корпоративних спорів за новим ГПК можуть відноситись і інші спори, визначальною ознакою яких як корпоративних є не тільки суб'єктний склад, але й характер спірних правовідносин.

Наприклад, спір між окремим членом наглядової ради акціонерного товариства, який не є акціонером цього товариства, а є представником певного акціонера, та цим товариством із приводу реалізації наглядовою радою передбачених законом та статутом прав на управління товариством та здійснення контролю за виконавчим органом – за попередньою редакцією ГПК України такий спір не міг розглядатись у господарських судах, оскільки в цій ситуації член наглядової ради не є акціонером, тобто за суб'єктним складом спір не відповідав вимогам п. 4 ч.1 ст. 12 ГПК України в редакції, що діяла до 15.12.2017. Натомість за новим ГПК України такий спір підпадає під юрисдикцію господарських судів.

Наведене в новому ГПК словосполучення «в тому числі» у визначенні суб'єктного складу корпоративних спорів спростовує надане Верховним Судом України у 2008 році роз'яснення про те, що не підлягає розширеному тлумаченню пункт 4 частини першої статті 12 ГПК щодо справ, пов'язаних зі створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності господарського товариства, якщо однією зі сторін у справі не є учасник (засновник, акціонер) господарського товариства, в тому числі такий, що вибув. Оскільки за новим ГПК виключно господарськими судами повинні розглядатись спори, що виникають із правочинів щодо акцій, часток, паїв, інших корпоративних прав в юридичній особі, крім правочинів у сімейних та спадкових правовідносинах, то відтепер не відповідають новому ГПК положення пункту 1.7 Постанови Пленуму ВГСУ («Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають із корпоративних правовідносин»), в якому вказано, що до корпоративних спорів не належать та вирішуються загальними або господарськими судами залежно від суб'єктного складу спори про визнання права власності на акції, спори щодо укладення, розірвання, зміни, виконання, а також визнання недійсними договорів купівлі-продажу акцій, та спори щодо інших правочинів з акціями. На цей аспект звертала увагу І.В. Лукач у своєму дослідженні способів та форм захисту корпоративних прав (Лукач, 2016).

У новому ГПК України окремим пунктом (п. 4 ч. 1 ст. 20) визначено категорію справ у спорах, що виникають із правочинів щодо акцій, часток, паїв, інших корпоративних прав в юридичній особі, крім правочинів у сімейних та спадкових правовідносинах.

Замість передбаченої в попередній редакції ГПК України категорії справ «справи в спорах щодо обліку прав на цінні папери» новим ГПК передбачено, що до юрисдикції господарських судів належить розгляд справ у спорах щодо цінних паперів, у тому числі пов'язаних із правами на цінні папери та правами, що виникають із них, емісією, розміщенням, обігом та погашенням цінних паперів, обліком прав на цінні папери, зобов'язаннями за цінними паперами, крім боргових цінних паперів, власником яких є фізична особа, яка не є підприємцем, та векселів, що використовуються в податкових та митних правовідносинах (п. 5 ч. 1 ст. 20).

Логічним видається закріплення в новому ГПК України норми, що до юрисдикції господарських судів також належить розгляд вимог, які є похідними від корпоративного спору: вимоги щодо реєстрації майна та майнових прав, інших реєстраційних дій, визнання недійсними актів, що порушують права на майно (майнові права), якщо такі вимоги є похідними від спору щодо такого майна або майнових прав чи спору, що виник із корпоративних відносин, якщо цей спір підлягає розгляду в господарському суді і переданий на його розгляд разом із такими вимогами (п. 13 ч. 1 ст. 20).

Крім того, в новому ГПК України, так само як і в попередній редакції, передбачена підвідомчість господарським судам так званих «похідних позовів» – категорії справ, запроваджених із 01.05.2016, у спорах між юридичною особою та її посадовою особою (в тому числі посадовою особою, повноваження якої припинені) про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі діями (бездіяльністю) такої посадової особи, за позовом власника (учасника, акціонера) такої юридичної особи, поданим в її інтересах (право подати позов в інтересах юридичної особи має учасник (акціонер) юридичної особи, якому належить 10 і більше відсотків статутного капіталу товариства (крім привілейованих акцій), або частка у власності юридичної особи якого становить 10 і більше відсотків (ст. 54 ГПК України в редакції, чинній з 15.12.2017).

4. Види корпоративних справ, на які поширюється юрисдикція господарських судів

Отже, новий ГПК передбачає один основний («традиційний») вид власне корпоративних спорів і три квазікорпоративних видів спорів, які врегульовуються як нормами суто корпоративного права, так і нормами інших підгалузей та інститутів господарського, цивільного і навіть адміністративного права (зобов'язальне право та інститут права власності, інститут деліктної відповідальності, адміністративні правовідносини щодо державної реєстрації корпоративних прав), на які поширюється юрисдикція господарських судів:

1) спори, що виникають із корпоративних відносин, у тому числі між учасниками (засновниками, акціонерами, членами) юридичної особи або між юридичною особою та її учасником (засновником, акціонером, членом), у тому числі учасником, який вибув, пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням або припиненням діяльності такої юридичної особи, крім трудових спорів;

2) спори з правочинів щодо акцій, часток, паїв, інших корпоративних прав в юридичній особі, крім правочинів у сімейних та спадкових правовідносинах;

3) спори між юридичною особою та її посадовою особою, в тому числі посадовою особою, повноваження якої припинені, про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі діями (бездіяльністю) такої посадової особи, за позовом власника (учасника, акціонера) такої юридичної особи, поданим в її інтересах;

4) спори щодо реєстрації майна та майнових прав, інших реєстраційних дій, визнання недійсними актів, що порушують права на майно (майнові права), якщо такі вимоги є похідними від спору, що виник із корпоративних відносин, якщо цей спір підлягає розгляду в господарському суді і переданий на його розгляд разом із такими вимогами.

Повертаючись до новел ГПК України, слід також мати на увазі, що справи в спорах, які виникають із корпоративних відносин, у тому числі з похідними вимогами, справи в спорах із правочинів щодо корпоративних прав (акцій), а також «похідні позови» про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі діями (бездіяльністю) посадової особи, не можуть бути розглянуті за правилами спрощеного провадження. Про актуальність та економічну доцільність запровадження похідного позову вже неодноразово йшлося в спеціальній юридичній літературі (Щока, 2017).

Безумовно, на практиці в силу різноманітності господарських відносин виникають питання щодо того, чи належать окремі спірні відносини до корпоративних, і відповідно – чи поширюється на спірні відносини юрисдикція господарських судів. Оскільки закон визначає лише загальні ознаки корпоративного спору, дуже корисним для правильного розуміння природи корпоративних відносин є вивчення судової практики Верховного Суду, в якій пояснюється, чому деякі спори не є корпоративними, хоча, на перший погляд, мають усі ознаки корпоративного спору, і навпаки – чому інші спори слід вважати корпоративними, незважаючи на те, що вони, здавалося б, мають ознаки звичайного цивільно-правового спору.

5. Практика визначення юрисдикції корпоративного спору

Постановою в справі № 925/1321/16 колегія суддів Касаційного господарського суду скасувала судові рішення місцевого та апеляційного господарського судів та закрила провадження в справі за позовом фізичних осіб – співвласників багатоквартирного будинку до ОСББ про визнання недійсними рішень загальних зборів ОСББ, визнання недійсним Статуту ОСББ тощо. Верховний Суд вказав, що співвласники багатоквартирного будинку не є носіями корпоративних прав, а відносини між співвласниками багатоквартирного будинку та Об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку не є корпоративними. Корпоративні права характеризуються такими ознаками: 1) особа має частку в статутному капіталі господарської організації; 2) особа має права на участь в управлінні господарською організацією, 3) має право на отримання певної частини прибутку (дивідендів) господарської організації. Проте відповідно до чинного законодавства ОСББ створюється як непідприємницьке товариство, ОСББ є неприбутковою організацією і не має на меті одержання прибутку для його розподілу між співвласниками. Відповідно, спір у даній справі між фізичними особами – співвласниками багатоквартирного будинку та ОСББ не є корпоративним та не відноситься до юрисдикції господарських судів.

Постановою в справі № 923/20/17 колегія суддів Касаційного господарського суду дійшла висновку, що за наявності в статуті товариства обмеження суми, на яку виконавчий орган вправі укладати правочини, укладення правочину з перевищенням такої суми та за відсутності рішення вищого органу товариства призводить до порушення права учасників на управління справами товариства, яке полягає в наданні дозволу учасниками товариства на укладення значного правочину, пов'язаного з розпорядженням майном товариства. Відповідно, акціонер (учасник) товариства може оспорити договір, вчинений господарським товариством, якщо обґрунтує відповідні позовні вимоги порушенням його корпоративних прав. Причому суб'єктний склад учасників спірних правовідносин не має значення для можливості звернення саме до господарського суду, оскільки незалежно від суб'єктного складу, якщо учасник (акціонер) господарського товариства обґрунтовує відповідні позовні вимоги порушенням його корпоративних прав, то такий спір підвідомчий господарським судам. У зв'язку із цим суд касаційної інстанції скасував постанову апеляційного суду, який дійшов помилкового висновку, що позивач як учасник товариства не наділений суб'єктивним правом на здійснення повноважень власника майна, а тому спірний договір, укладений цим товариством, нібито не порушує його корпоративні права.

У справі № 904/9495/16 до суду звернулись Дніпропетровська міська рада (позивач-1) та Департамент по роботі з активами Дніпропетровської міської ради (позивач-2) із позовом про визнання недійсним рішення загальних зборів учасників товариства (відповідача) та переведення на позивача-2 прав та обов'язків покупця частки в статутному фонді товариства. У даній справі Департамент, як окрема юридична особа публічного права та виконавчий орган Дніпропетровської міської ради, був учасником товариства, а тому за висновком суду касаційної інстанції відмова Департаменту від переважного права придбання частки учасника в статутному фонді товариства є відчуженням майнового права, яке належить територіальній громаді. Суд встановив порушення закону під час скликання та проведення загальних зборів учасників товариства, а тому відхилив посилання на те, що особа не може відповідати за помилки державних органів. Ця справа доволі цікава в контексті кола суб'єктів корпоративних спорів, які можуть пред'явити позов у суді на захист своїх прав та інтересів. Формально учасником товариства був саме Департамент, а не Дніпропетровська міська рада, однак рада як орган місцевого самоврядування також вправі звертатись до суду в корпоративних спорах за захистом майнового права, яке належить територіальній громаді.

Також корисною для розуміння змісту корпоративних прав є постанова Касаційного господарського суду в справі № 923/20/17. У цій справі суд касаційної інстанції дійшов висновку, що учасник не вправі оскаржити рішення наглядової ради товариства про зобов'язання генерального директора товариства здійснювати закупівлю робіт та послуг відповідно до Закону України «Про здійснення державних закупівель». Суд визнав відсутність порушення прав такого учасника у зв'язку з оспореним рішенням та ще раз навів висновок, що учасники господарського товариства не вправі звертатися до суду за захистом прав та інтересів як інших учасників господарського товариства, так і самого товариства поза відносинами представництва. Таким чином, незважаючи на належний суб'єктний склад, у цій

справі спірні правовідносини за своїм характером (змістом) не є корпоративними, оскільки право учасника товариства на управління товариством не є абсолютним, а складається із чітко визначених законом та статутом правомочностей.

6. Висновки

По-перше, ключовою ознакою у визначенні юрисдикції суду (господарського, загального або адміністративного) є не тільки суб'єктний склад учасників спірних правовідносин, але й характер спірних правовідносин.

По-друге, починаючи з 15.12.2017 окреслене пунктом 3 частини першої статті 20 ГПК України коло справ у спорах, що виникають із корпоративних відносин, підлягає розширеному тлумаченню.

Приймаючи до уваги зміни у формулюванні корпоративних спорів, віднесених до юрисдикції господарських судів за новим ГПК, а також право фізичної особи звертатись до господарського суду за захистом не тільки своїх прав, але й законних інтересів, видається дуже ймовірним, що господарські суди розглядатимуть по суті справи про корпоративні спори, в яких позивач може і не бути учасником (засновником, акціонером) господарського товариства, але є мажоритарним учасником (акціонером) материнської компанії такого господарського товариства. Спори, які стосуються наслідків невиконання (неналежного виконання) правочинів щодо акцій, часток, паїв, або про визнання недійсними таких правочинів незалежно від суб'єктного складу сторін правочинів, також повинні розглядатись господарськими судами. Єдине виключення із цього правила – спори, що стосуються правочинів у сімейних та спадкових правовідносинах.

По-третє, підлягає перегляду сталій за останні 12 років погляд на коло суб'єктів корпоративних відносин, які можуть звертатись до господарського суду за захистом своїх прав та законних інтересів.

Так, окрім «традиційних» носіїв корпоративних прав та обов'язків – юридичної особи та її учасників, акціонерів і членів – новий ГПК дозволив і іншим особам звертатись до суду за захистом корпоративних прав, які повинні передусім обґрунтувати наявність у них таких прав. Такими суб'єктами, на наш погляд, є члени органів управління юридичних осіб, кінцевий бенефіціарний власник (контролер) юридичної особи тощо.

Також до суб'єктів квазікорпоративних спорів, які підвідомчі виключно господарським судам, новий ГПК відносить сторін правочинів щодо акцій, часток, паїв у юридичних особах, а також сторін правочинів щодо майна, яке відчужене юридичною особою з порушенням корпоративних прав (прав на управління) учасників такої юридичної особи.

Крім того, в господарському суді учасниками справи з розгляду корпоративного спору можуть бути державні реєстратори, на яких законом покладені повноваження з державної реєстрації юридичних осіб та речових прав на майно, які здійснюють адміністративні функції в спірних відносинах та відрізняються за своїм статусом від суб'єктів корпоративних відносин.

Перспективами подальшого наукового дослідження юрисдикції корпоративних спорів є визначення альтернативних форм вирішення таких спорів, зокрема, арбітражними й третейськими судами, а також у процесі медіації.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 12.07.2018).
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 р. № 1798-ХІІ / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення: 12.07.2018).
3. Вінник О.М. Публічні та приватні інтереси в господарських товариствах: проблеми правового забезпечення: монографія. Київ: Атіка, 2003. 352 с.
4. Богуш М.К. Поняття та класифікація правових форм і способів захисту суб'єктивних корпоративних прав та інтересів. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Юридичні науки». 2017. № 3(105). С. 80–87.
5. Кот О.О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії та судової практики: монографія. Київ: Алєрта, 2017. 494 с.
6. Лукач І.В. Загальна характеристика способів захисту корпоративних прав. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 4. С. 68–70.
7. Спасибо-Фатєєва І.В. Шляхи розв'язання проблем охорони та захисту корпоративних прав. Вісник Академії правових наук України. Серія «Право». 2009. № 1(56). С. 150–155.
8. Щока С.В. Непрямі позови як процесуальна форма захисту прав та інтересів міноритарних акціонерів: порівняльно-правовий аналіз із країнами ЄС. Порівняльно-аналітичне право. 2017. № 2. С. 268–270.
9. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Постанова Вищого господарського суду України від 25 лютого 2016 р. № 4 / Вищий господарський суд України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16> (дата звернення: 12.07.2018).

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2003). *Hospodarskyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy* [The Economic Code of Ukraine: the Law of Ukraine]. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Verkhovna Rada of Ukraine (1991). *Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy* [The Economic Procedural Code of Ukraine: the Law of Ukraine]. Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
3. Vinnyk, O.M. (2003). *Publichni ta pryvatni interesy v hospodarskykh tovarystvakh: problemy pravovoho zabezpechennia: monohrafiia* [Public and private interests in business partnerships: problems of legal support: monograph]. Kyiv: Atika. [in Ukrainian].
4. Bohush, M.K. (2017). *Poniattia ta klasyfikatsiia pravovykh form i sposobiv zakhystu sub'iektyvnykh korporatyvnykh prav ta interesiv* [Concept and classification of legal forms and methods of protection of subjective corporate rights and interests]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Serii "Yurydychni nauky"*, no. 3(105), pp. 80–87.
5. Kot, O.O. (2017). *Zdiisnennia ta zakhyst sub'iektyvnykh tsyvilnykh prav: problemy teorii ta sudovoi praktyky: monohrafiia* [Implementation and protection of subjective civil rights: problems of theory and jurisprudence: monograph]. Kyiv: Alerta. [in Ukrainian].
6. Lukach, I.V. (2016). *Zahalna kharakterystyka sposobiv zakhystu korporatyvnykh prav* [General characteristics of ways to protect corporate rights]. *Yurydychni naukovyi elektronnyi zhurnal*, no. 4, pp. 68–70.

7. Spasybo-Fatieieva, I.V. (2009). Shliakhy rozv'iazannia problem okhorony ta zakhystu korporatyvnykh prav [Ways of solving problems of protection and protection of corporate rights]. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy. Seriiia "Pravo"*, no. 1(56), pp. 150–155.
8. Shchoka, S.V. (2017). Nepriami pozovy yak protsesualna forma zakhystu prav ta interesiv minoritytamykh aktsioneriv: porivnialno-pravovyi analiz iz krainamy YeS [Indemnity claims as procedural form of protection of rights and interests of minority shareholders: comparative legal analysis with EU countries]. *Porivnialno-analitychne pravo*, no. 2, pp. 268–270.
9. Higher Commercial Court of Ukraine (2016). Pro deiaki pytannia praktyky vyrishennia sporiv, shcho vynykaiut z korporatyvnykh pravovidnosyn: Postanova [On some issues of the practice of resolving disputes arising from corporate legal relations: Resolution]. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16>.

NEW PROVISIONS ON JURISDICTION OF CORPORATE DISPUTES

Kyrylo Yukhno,

Advocate-counsel of Law Firm "Ario"
k.yukhno@ario.law

The article examines new provisions of Commercial Procedural Code of Ukraine in respect to commercial courts' jurisdiction in resolution of corporate disputes and disputes closely related to corporate ones (quasi-corporate) and to establish new rules and approaches in resolution of corporate disputes in commercial courts of Ukraine.

The research methodology is comparison of provisions of Commercial Procedural Code of Ukraine effective before and after 15 December 2017 regarding resolution of cases arising from corporate disputes as well as analysis of corporate law and relevant case law of Supreme Court. With references given to Supreme Court judgments, the content of corporate rights is being analyzed in the paper as well as elements of corporate disputes being clarified. Particular emphasis in the paper is placed on proving the broader range of subjects of corporate relations which may present their cases in court than there used to be before the new Code entered into force as well as the broader interpretation of possible cases in disputes arising from corporate relations.

As a result, a new classification of corporate and quasi-corporate disputes is proposed in the paper. Also, based on the case law of Supreme Court, the paper explains why some disputes are not corporate, although, at first glance, they have all the features of a corporate dispute, and vice versa – why other disputes should be considered corporate, despite the fact that they have signs of an ordinary dispute of civil character.

One of practical implications of the study is a conclusion that, in addition to the «traditional» cases arising of disputes between members of a legal entity or between the members and the same legal entity, corporate disputes under the new Commercial Procedural Code of Ukraine may include other disputes, the defining feature of which as corporate ones is not only a composition of subjects of the case, but also the nature of corporate relationships in question. Also, the article explains why certain legal positions of the Supreme Court of Ukraine and the Supreme Commercial Court of Ukraine regarding the definition and characteristics of corporate disputes and their jurisdiction are no longer relevant.

Key words: corporate rights, corporate disputes, jurisdiction, jurisdiction of corporate disputes, corporate relations, derivative lawsuit, derivative claims, quasi-corporate disputes, subjects of corporate relations.